

ლიცენზირებული საშური

საშურის მუნიციპალიტეტის ბაზეთ „საშურის მოამბის“ ლამატიპა №2, 27 თებერვალი, ორშაბათი, 2017 წელი

ექსპონატები ლაპარაკობენ

ვაგრძელებთ რუბრიკას საშურის საშურეულო გაერთიანების შესახებ და, ამჯერად, ვესაუბრებით ქვიშეთის დიმიტრი ყიფიანის სახლ-მუზეუმის სასკოლო პროგრამების მენეჯერს – ზაქონ გვიგელაშვილს.

– ბატონო გივი, დიმიტრი ყიფიანის სახლ-მუზეუმში, არა მარტო, საშურისა და მხრეთის, არამედ სრულიად საქართველოს სიამაყის წარმომადგენს, რომელიც განსაკუთრებულ დაცვასა და გაფრთხილებას საჭიროებს, მითუმეტეს, ღმრთი, როცა ეს უდიდესი ლიტერატურული მემკვიდრეობის მქონე მუზეუმია სავალალო მდგომარეობაშია. თქვენ, როგორც სახლ-მუზეუმის „შესვენს“ თანამშრომელს ყველაზე მჭიდროდ გაქვთ სათმობი.

– ვასული საყუანის 90-იან წლებში, ეროვნული მოძრაობის დროს, საქართველოს მხრეთ-თა კავშირი და მასთან არსებული ლიტ-ფონდი იძულებული გახდა, დიმიტრი ყიფიანის სახლი მუზეუმის მოსაწყობად გადმოეწა საშურის მხარეთმცოდნეობის მუზეუმისათვის, თუმცა, ზევრ-ჯერ გააუქმეს ეს გადაწყვეტილება. შემდეგ ისევ გადმოგვეწა. ქვიშეთის დაკარგვის შიში ჰქონდათ. თუმცა, ამის სწრაფს არ ვაძლევდით და არც არავინ აპირებდა მის წართმევას.

– რატომ გარდა ეს შიში? ცნობილი საზოგადო მოღვაწის ალბილ-გამაშვილი სომ სრულიად საქართველოს კომუნისტურმა?

– საქმე იმაშია, რომ ეს შენობა მხრეთ-თა კავშირს დასასვენებელ სახლად ჰქონდა გადაკეთებული გატყობილი ოთახებით, რითაც მას დაუკარგეს პირვანდელი იერ-სახე. ამაზე აკადემიკოსი ვახტანგ ზერიძე წერდა წუხილით.

შენობა 90-იან წლებში უკვე ამორტიზებული იყო და დასასვენებელ სახლად აღარ გამოიყენებოდა. ამიტომ, სხვა შენობაში გადავიდნენ.

1991 წლიდან, თამაზ ლაქაბიძის მხრეთ-მცოდნეობის მუზეუმის დირექტორობის დროს, მე მუზეუმის გამგედ დავინიშნე. ჩემი უპირველესი საფრთხილი იყო ამ კულტურული მემკვიდრეობის გადარჩენა. გადავწყვიტე, დ. ყიფიანის კარის ეკლესიის აღდგენით დამეწყო მუშაობა, რომელიც ასევე ნგრევის პირას იყო მისული. თალი უკვე ჩამონგრეული იყო და სახურავზე ხეები ამოსული. მანამდე, ზევრ-ჯერ იყო აღდგენის მრდელიობა, მოსახლეობამ რაღაც გარკვეული თანხა შეაგროვა კიდურ, მაგრამ საქმეს თავი ვერ მოეწა.

1993 წელი იდგა, საქართველოსთვის უაღრ-

სად რთული პერიოდი, რაც კიდევ უფრო არ-თულენდა ყიფიანის სახლ-მუზეუმის შეკეთების პერსპექტივას.

ეკლესიის თუნუქით გადახურვაში, ან უკვე გარ-დარვლილი, ზურიკო ლაქაბიძე დაგვიდგა მხარში. ფიზიკური შრომით გვეხმარებოდნენ ადგილო-ზრივი მარხოვრებლები.

1994 წლის გაზაფხულზე, იტალიაში საქართველოს ელჩის – ზევი თავართქილაძის თხოვნითა და გარკვეული ფინანსური მხარდაჭერით, ეკლესიის მშენებლობა გავაგრძელებთ. ჩვენი სოფლის პატრიოტმა და შესანიშნავმა სპერიალისტმა – გიზო წუქერიძემ უანგაროდ სისრულეში მიიყვანა ეს მამულიშვილური საქმე.

1994 წლის შემოდგომაზე სრულიად საქართველოს პატრიარქმა, უნმინდესმა და უნეტარესმა – ილია მეორემ ეკლესია აკურთხა და ძვირფასი ხატი შემოწირა. ეკლესიის მოძღვარმა მამა ანდრიაშვილმა გალავანი შემოავლო ამ წმინდა ალაგს, მოხატა და მოქმედი გახდა.

ეკლესიის გალავანში დაკრძალულია დიმიტრი ყიფიანის შვილიშვილი – ნინო (სურა) ყიფიანი და რძალი – ნინო ტატიშვილი (ყიფიანისა).

დიმიტრი ყიფიანის კარის ეკლესიის აღდგენის შემდეგ დავინიშნე ყიფიანის სახლის აღდგენა-შეკეთება. პირველ რიგში, გატყობილი ოთახებს კედლები მოვხსენით. 2001 წლიდან, საშურის მხარეთმცოდნეობის მუზეუმის დირექტორის – რევაზ ნოზაძის ძალისხმევითა და ჩემი უშუალო მონაწილეობით დაიწყო დიმიტრი ყიფიანის სახლში სარემონტო სამუშაოები, რადგან არ იყო მატერიალური სახსრები მუშახელის დასაქმრავებლად. პერიოდულად გვეხმარებოდა საშურის მამულიშვილი გამგეობა – გამგებლების – ვოვა ჭაფარაშვილისა და შემდეგ, რეზო ჭობაძის მესვეურებით. გარკვეული თანხით დაგვეხმარა ლევან გაჩეჩილაძის პარტიკა.

იმ ხანად ქვიშეთში ისვენებდნენ წმინდელი საეკლესიო მოძღვრებები – მერაბ სეფაშვილი, თამარიკო ჭოხონელიძე და მამუკა ჩარკვიანი, რომლებსაც ვთხოვეთ საქველმოქმედო კონცერტის მონაწილეობა დიმიტრი ყიფიანის სახლ-მუზეუმის დასახმარებლად. ისინი სიამოვნებით დაგვთანხმდნენ და საშურის კულტურის სახლში ჩატარებული კონცერტიდან შემოსული თანხა (600 ლარის ოდენობით) მთლიანად დ. ყიფიანის სახლის რემონტს მოხმარდა.

განსაკუთრებით დიდი ძალისხმევა დაგვჭირდა საექსპონირი-სავამოფენო დარბაზის მოსაწყობად, რაც სამი თვის დაძაბული მუშაობის შემდეგ მოვახერხეთ და სადაც განვათავსეთ დ. ყიფიანის წმინდისა და მოღვაწეობის ამსახველი საჭირო მასალა, შემორჩენილი ოჯახის ნივთები და ა. შ. ამჯერად, დ. ყიფიანის სახლის ერთ

ნაწილში მოეწყო მუზეუმი, რომელიც დაფიქსირდა კულტურის სამინისტროში და მუზეუმების ნუსხაში იქნა შეტანილი.

მუზეუმის ოფიციალურად გახსნის შემდეგ, საშურის მუნიციპალიტეტის გამგეობის მამულიშვილი გამგებლის – ზურაბ ლომიძის დახმარებით მოხდა გარე ფასადის გარემონტება და დაზიანებული ადგილების შეკეთება, რის შემდეგადაც შენობა საკმაოდ კარგ მდგომარეობაში აღმოჩნდა.

2010 წლიდან, ქვიშეთში, ჩინური კომპანიის მიერ განხორციელებული სარკინიგზო გვირაბის მშენებლობისას მიმდინარე გამუდმებული აფეთქებების შემდეგ შენობის კედლები დაზიანდა და დაზიანდა. დღესდღეობით, შენობა სავალალო მდგომარეობაშია.

– როგორც ვხედავთ, სხვადასხვა ფლამ-ში, ხელისუფლების წარმომადგენლები არ ღარჩენილან გულგრილნი დიმიტრი ყიფიანის სახლ-მუზეუმის პრობლემის მიმართ. ამ მხრივ, რა ხდება ღმრთ?

– 2015 წელს გაკეთდა შენობის ახალი სარესტავრაციო პროექტი, რომლის განხორციელება თავის თავზე აიღო საშურის მუნიციპალიტეტის გამგეობამ და საკრებულომ, რისთვისაც მადლიერებას გამოვხატავთ მათ მიმართ. სახლ-მუზეუმის შენობის რესტავრაცია 2017 წლის გაზაფხულიდან დაიწება.

– ბატონო გივი, 2007 წლიდან ღმრთ, დიმიტრი ყიფიანის სახლ-მუზეუმის სასკოლო პროგრამების მმართველი ბრძანდებით. რას მოიცავს თქვენი საქმიანობა?

– სასკოლო პროგრამების მენეჯერს სკოლებთან ურთიერთობა, ყიფიანის წმინდისა და მოღვაწეობის შესახებ მოსწავლეებთან ლექციების გამართვა და მათი მოზიდვა ევალდება. გვყავს დამთავალიერებლები საშურის, ქვიშეთის სკოლებიდან. აგრეთვე თბილისიდან და ყაზბეგიდან. ვასული წელს, თბილისის ტექნიკური უნივერსიტეტის ტურიზმის განვითარების ფაკულტეტის სტუდენტები დაინტერესდნენ დიმიტრი ყიფიანის წმინდისა და ზიოგრაფიით. ზორჯომში პრაქტიკული სემინარი ჰქონდათ და ხელმძღვანელებთან ერთად, ჩვენი მუზეუმიდან დაათვალიერეს და მთავრდებიან სავსე ნავიდნენ.

რაც უფრო მეტი ადამიანი გაეწინა დიმიტრი ყიფიანის მოღვაწეობას, მით უფრო უდიდესი მადლითა და სიამაყით აღვსილი დატოვებს საქართველოსთვის თავდადებული მოღვაწის, წმინდა მონამის – დიმიტრი ყიფიანის ამ დიდებულ სავანეს.

ესაუბრა მამა ბაქრაძე

მოგონებანი გაიდასულ დღეთა

acremlebuli poeti

თუ რაიმე თარიღი ჩვენს მეხსიერებას შემორჩება, ეს იმის ნიშანია, რომ იმ დღეს განსაკუთრებულ შემთხვევას ჰქონდა ადგილი, რომელმაც დადებითი ან უარყოფითი ემოციით აგვავსო და სამუდამოდ აღიბეჭდა ჩვენს წიგნბეჭედად.

...2001 წლის 30 აპრილი იღვას. წვიმა შეწყდა... ფანჯარა გამოვალე და გაზაფხულის მარცხენი სურნელით აივსო ოთახი. თბილისი იღვიძებდა. იმ დროს პოლიციის აკადემიაში კვითხულობდი ლექციებს. სამსახურში ფეხით ნავედი. გაზაფხულის ნანვიმარი დილა მამსნევედა და ხალისს მამატებდა. ფეხით ავიარე გლდანის აღმართი და გვირ კურსანტთა ქუჩაზე გადავუხვიე.

დღეს პოეტთან შეხვედრა გვაქვს დაგეგმილი, სამ საათზე, მურმან ლებანიძე მოდის ჩვენთან.

სამ საათამდე მთელი ექვსი საათია. ორი ლექცია მატებს, ნავიკითხავ და თავისუფალი ვიქნები.

დრომ თვალსა და ხელს შუა გაიბნინა. სამი საათისთვის კლუბში შევედი. დარბაზი სავსე იყო პროფესორ-მასწავლებლებითა და სტუდენტებით. ერთმა სტუდენტმა ადგილი დამითმო.

– მოდიან, – ნამოიძახა ვიღაცამ და სამარისებური სიჩუმე ჩამოწვა.

დარბაზში, რექტორთან ერთად მურმან ლებანიძე შემოვიდა. ჭაღარა, ხშირი თმა და უღვაში ელევანტურ იერს აძლევდა.

სვენაზე ავიდნენ, რექტორი მოგვესალმა და გამოაჩნადა:

„დღეს ჩვენთან სტუმრად იმყოფება წიგნბეჭედი ქართველი პოეტი მურმან ლებანიძე.“ – დარბაზში მხურვალე ტაშმა იგრილა. – ბატონო მურმანი პოეზიის შესახებ ისაუბრებს და უპასუხებს თქვენს შეკითხვებს, ოღონდ შეკითხვები პოეზიის არეალს არ უნდა გასრდეს. – სიტყვა გააგრძელა რექტორმა.

მურმან ლებანიძე გამხდარი კარი იყო, მარცხენა მხარი ოღნავ დაშვებული ჰქონდა მარჯვენა მხართან შედარებით. დარბაზში სიჩუმე იყო და მხოლოდ პოეტის საამო საუბარი ისმოდა. ყველა მონუსხულივით უსმენდა მწერალთა კავშირის ყველაზე ხანდაზმულ ნევრს. პოეტმა საუბარი დაამთავრა და გადავედით კითხვა-პასუხის რეჟიმში.

– ბატონო მურმან, გვიამბეთ თქვენი წიგნების შესახებ.

– ჩემი წიგნებმა ია-ვარდით მოფენილი გზა არ ყოფილა. დავინადე 1922 წელს, აზერბაიჯანის რესპუბლიკაში, დაბა ალსტაფაში. ვიყავი ჩვეულებრივი მოსწავლე, სხვებისაგან არაფრით გამოირჩეული. სკოლის დამთავრების შემდეგ ვსწავლობდი თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში, ქართული ენისა და ლიტერატურის ფაკულტეტზე. სამამულო ომი მაშინ დაიწყო, როცა 19 წლის ვიყავი. მეორე კურსის სტუდენტი ვიყავი, უნივერსიტეტის მერხიდან რომ გამინვიეს ფრონტზე. ჯერ მარუხის უღელტეხილზე, კავკასიის მთებში ვებრძოდი ფაშისტებს, შემდეგ – კრასნოდარის მხარეში, ყუბანთან. 1943 წელს მძიმედ დავიჭერი, ჭურვის ნამსხვრევებმა ფილტვები დამიზიანა, რის გამოც ფრონტიდან სახლში გამიშვეს.

ლექსების წერა როდის დავიწყე, ვერ გეტყვით, იმიტომ, რომ ბავშვობაშიც დამინერია ლექსი, მაგრამ შემდეგ არ მომწონებია და გამინადგურებია.

ჩემი ლექსების პირველი კრებული 1950 წელს დაიბეჭდა, მაშინ, როცა 28 წლის ვიყავი. ჩემს სიხარულს საზღვარი არ ჰქონდა, რაში დავფრინავდი. სიტყვებით ვერ ვადმოვყრემ, შინაგანად რას განვირდობდი.

ყველა ჩემი ლექსი მიყვარს, ყველას ვეფერები. მთავარია, ისინი მკითხველმა შეიყვაროს. ფასი არ აქვს მწერალს, თუ მკითხველი არ ჰყავს. ლექსი ხალხის გულამდე უნდა მივიდეს და ისეთი ნვა იგრძნოს, როგორსავე პოეტი განირდის... თუ პოეტის, თუნდაც ერთი ლექსი მაინც შეიყვარა ხალხმა, ეს იმას ნიშნავს, რომ ის პოეტი უკვდავია, მისი ადგილი ხალხის გულშია.

მყავს შესანიშნავი მეუღლე – ელენე ჭავჭავაძე, შვილები, შვილიშვილები და ვრცოვრობ ისე, როგორც ქართველს შეეფერება. ბევრი

ჩემი ლექსი ოჯახის წევრებზეა დაწერილი. ელენესადმი მიძღვნილ ლექსზე ჯამალ სეფიაშვილმა სიმღერა შექმნა – „გაზაფხული შემოსულა, ლენ...“

ამჟამად მწერალთა კავშირში ორი ხანდაზმული მწერალი ვართ – მე და ჭაბუა ამირეჯიანი. ჩემი ტკივილი ჩემი საქართველოა. მინდა, იყოს ერთიანი, მთლიანი და ბედნიერი!

საუბრობდა პოეტი თავის წიგნებზე და დარბაზი სულგანაზული უსმენდა... შემდეგ რამდენიმე კითხვა კიდევ დაუსვეს. პოეტი პასუხს დინჯდა, აუღელვებლად იძლეოდა.

ნამოვდექი და ვკითხვები:

– ბატონო მურმან, გლათტონი ამბობდა:

„მზეს მივაჩერებდი და თვალვებ დავხუჭავ. მზე ჯერ ბნელდება, მერე, თანდათან, ნათდება, ამ დროს მოფრინდებიან ანგელოზები და ლექსებს უყრები ჩამჩურჩულენ. მე კალამს და ფურცელს ვიძარჯვებ და ვწერ ისე, რომ ანგელოზების ნაკარნახევი ერთი სიტყვაც არ გამოძრეს. ასე იწერება ჩემი ლექსები.“

– თქვენც ანგელოზები გარნახობენ ლექსებს? – კითხე და სახეზე ნამოვნივლი, მივხვდი, რომ შეკითხვა ბავშვური იყო.

– არა, – გაიღიმა მურმან ლებანიძემ, – ლექსებს მანერინებს ან დიდი განრდა, ან აღტანება, სიხარული. ერთი ლექსის ისტორიას მოგიყვებით.

ფრონტზე მიღებულმა ჭრილობამ გამახსენა თავი. იმდენად მძიმე მდგომარეობა შემექმნა, ხუდაღოვზე, სავადმყოფოში სამკურნალოდ დამანვინეს. ჭლექი დამიდგინეს ექიმებმა. ჩემთან ერთად მკურნალობდა პატარა გოგონა დუშეთიდან – თამუნია ქავთარაძე. თამუნის მამა მეტყვევ კარი იყო. განვირდობდი პატარას მდგომარეობას. სენი ისე მომერია, სამკურნალოდ აზანთუქანში გამავგზავნეს.

ერთ დილას, როდესაც ეზოში ვსეირნობდი, დავინახე, ის პატარა თამუნია ქავთარაძე თამაშობდა. გამიხარდა მისი დანახვა, მაგრამ შევხუხუდი მისი მდგომარეობით, შემეწოდა, პატარა გოგონას ავადმყოფობა რომ მორეოდა და ლექსი დავწერე:

თამუნია ქავთარაძეს

პირმოლუშული სახითა
აქ მრავალს ჩაუვლია...
შენ ამ ქალაქში რა გინდა,
პატარა თამუნია?!
ქალაქი – დიდი იმედის!
ქალაქი – ტყუპი მექის!
დადიან ბრძნული ხველებით
ვეტერანები ჭლექის...
მთაში ირემი აყვირდა,
ჭირილი გაურია...
შენ ამ ქალაქში რა გინდა,
პატარა თამუნია?!
სად უწხო ჭაღაკი არი
და სად ვინროში ბლავის
არაგვი – არაგვიანი,
იქ უნდა კრეფდე ყვავილს!..
პირმოლუშული სახითა
აქ მრავალს ჩაუვლია...
შენ ამ ქალაქში რა გინდა,
პატარა თამუნია?!
ანანურზეთ სოფელი...
ნელში გაჩრილი ნაღვით
ტყეს ნავა მამა მშობელი –
მუშტისტოლთა დარდით...
მთაში ირემი აყვირდა,
ჭირილი გაურია...
შენ ამ ქალაქში რა გინდა,
პატარა თამუნია?!

დაასრულა პოეტმა ლექსის კითხვა. თვალეზი წრემლებით ჰქონდა სავსე. დიდი პოეტი დიდი სულის პატრონი ყოფილა.

მასთან ერთად, წრემლები ჩვენც, დარბაზში მყოფებსაც ჩამოგვდიოდა...

ნთვლა

RvTismSoblis xatTan viRac tiroda

მაია ნაქარიძე

მზითა და აქაფებული ღრუბლებით სავსე დღე იყო. სამყარო ფულდა...

როცა ნარჩისფერი ნათელმა მოიწვია, ტყე-რის კარი გაიღო და დაღვინთილი მზე გარეთ დარჩა, გულმა კი, სიმშვიდის პოვნის სურვილით სავსემ, ტყეში შეაბნია.

ღვთისმშობლის ხატთან ხელოვნება-მა ქალბატონმა მიიქრია გოგონას ყურადღება. ვერცხლისფერ თმას ახალგაზრდობისფერი თავსაბურავი უმშვენებდა. წელში მოხრილი-ყო. გლოვისფერი კაბა სანვიმრად გამაფრებულ

ღრუბელს მოგაგონებდათ. ხელში ლომისფერ ყვავილებიანი ხელ-სახორცი ეჭირა. წვიმაშეუკაცვებელ წასავით მგლოვიანეს, ლაპალაპით ჩამოსდიოდა წრემლები... მას ეშინოდა... უნინ ჭანლონით სავსეს, სიყვარულითა და სილალთ სავსეს დღეს, - ასე უმწეოს დანახავდნენ. რეხვენოდა სიბერის, ხელოვნის, წრემლიანი თვალბნის...

გოგონა შეპყრებდა მოხუც ქალბატონს მანამ, სანამ ის მისკენ არ შემობრუნდა. გოგონაე შიშმა მოიწვია - ნუგეშის შიშმა. იგი მას-ნავლებლისკენ გაექანა და გულში ჩაეკრა.

დიდხანს ტიროდნენ... მოხუცმა გოგონას ყველაფერი უამბო, თუ რატომ უთხრა უარი მასთან მისვლაზე. არ უნდოდა, მოსწავლეს ასეთი დაბეჩავებული ენახა. ტიროდა, დიდხანს ტიროდა. თავს დამ-ნაშავედ გრძობდა... იყო, რომ გოგონას სულ ენაჭრებოდა. მან კი...

ერთმანეთს ისევ გადებვიდნენ... მოხუც ქალბატონს თბილი და

scena, samyaro, adamiani

გიორგი მუხანაძე

- ფა, სოლო, ლა, სი... დაუმთავრებელი მუსიკა.

- რადიო ჩართე, დადგმა ინყება, ღმერთო, როგორ მიყვარს!

- მომზებრდა! წარმოსახვა მლა-ლატომს, ხმა და სიტყვების უღერადობა არ არის საკმარისი.

- მალე ტელევიზორი გვექნება.

- ეგ წარმოსახვის მტერია, ვერ შევძლებ, ჩემი განრდილი სხვის განრ-

დილს მივსადავო.

- მაშინ საკუთარი თეატრი შევქმნათ!

- დასი? საიდან მოვიყვანო მსახიობები, რეჟისორი, სცენარისტი, - საიდან?

- შენ შეითავსე ყველას ფუნქცია. ირეკვი, იმღერე, გაითავისე, ითამაშე, ინავარდე, ისიამოვნე, სხვა რა შეგვრჩება! ჩვენ შევქმნათ ის, რისაე არავის სჯერა, ჩვენი სამყარო ვითამაშოთ, ჩვენი ფერწყ-ლით სცენა შევკრათ და მაყურებელი თავად მოგვავებებს.

- მართლმარ! ო, რა ბედნიერებაა, რა გასაოცარი, შთამბეჭდავია და ეს, ჰოო, ჰოო, შენი დიდი სიყვარულით შექმნილი იდეა და მე მას ვეთაყვანები! დო, რე, მიი... მიი... ხმა, ხმა აღარ მაქვს, დავბერ-დი, ჩემო! შენ კი ჩემი სცენისურობის ისევ გჯერა. როგორ ამიჩუყე გული...

სული შთაბერა ღმერთმა სცენას და გააჩინა ადამიანები. როლი ყველამ მოირგო: ელამ, გელამ, ნენამ, ლელამ, ფელამ, სტელამ, ქერამ და... ჰოი, ზერერო, შენი ხმა გვესმა! გვესმა და ვერ მო-გისმინეთ. აპლოდისმენტებით გაბრუებულბმა, სცენის მტკერში გახ-ვაულებმა, დატყვევებულბმა, დაავადებულბმა ვერ გავიგონეთ... უყურებელი სენი ყოფილა, მაგრამ შეგვიყვარდა და ჩვენი სცენა მანერ შევქმენით, მუსიკა კი ვერ დავასრულიეთ, არ გვეყო ნიჭი, ძალა, გამბედაობა, გამოყრდილება და დავიბნით, შემდეგ დავითვერით და დავიძარით შორეთისაკენ.

მაშინ კი რადიოს ხმა გვესმა: „ყურადღება! ყურადღება!“ - ღმერ-

კეთილი სახე ჰქონდა... თვალბნი კი ისეთი სინშინდით სავსე, - შე-მეშინდა კიდერ. იშვიათად მაშინბნენ თვალბნი!

- შვილო, მოდი, ილორე! მერ ვილორებ...

გოგონამ მოგვიანებით შეიჭყო, რომ მასწავლებელი, რომელსაე სიარული ძლიერ უჭირდა, ტყაბრში გარდაწვლილი მეგობრის გამო მივიდა.

- მინდოდა, მისთვის დაბადების დღე მიმელორა. ისე დავბერდი, რომ სულ გადაბავინყდა, მიწვალბულბებისთვის სანთელი იქ რომ არ უნდა დამბნოთ. - ხელი საშანდლისკენ გაიშვირა.

- არაუშავს, მასწავლებელი!

- მეშინია!

- რის გეშინიათ, მასწავლებელი?!

- არ მინდა, მოვკვდე!

- ამას რატომ ამბობთ, როგორ შეიძლება ამაზე ფიქრი?!

- არ ვფიქრობ, შვილო, - ველოდები! უკვე დიდი ხანია, ველოდები! - სიტყვები გაჩერდა... მოხუც ბევრი რამ ჰქონდა, რაე მოგონებდათ თვალბნიწვდომელი სიმაღლის უხილავ თაროებზე შემოედო. იგი ეფერებოდა გოგონას სულის თითბით. გოგონაე ეფ-ერებოდა თვალბნით.

როცა ტყაბრი დატოვეს, რალერ ურნაურმა გრძობამ მომიწვია... ისინი მიდიოდნენ. გვერდს უვლიდნენ ღრუბლები, როგორე თეთრი ურჩხულები, ნარჩისფერი გულებით. გოგონას ფილტვები რთ იყო სავსე... ხელი მასწავლებლისთვის ჩაეკიდა და მიდიოდნენ, აღბათ, სახლისკენ თუ მიარელებდა. მინდოდა, მათთვის მეკითხა, როგორ შეიძლება, ერთი და იგივე რამ, ერთდროულად, შემზარავიერ იყოს და დიდებულიერ, სიტყვები კი - სასტიკიერ და მონყალერ?..

კერაფერი ვკითხე, სიტყვები მოკვდნენ!

გზას გავყურებდი და ჩემთვის ვფიქრობდი: „რა ბედნიერია ადა-მიანი, როცა ვილარას უყვარს“!..

თო, რადიოში შენი ხმა გვესმა, არ ჩანდი, მაგრამ თითქოს შენ იყავი. დაილორეს შენი განგება! შემდეგ მივეჩვიეთ, შევეფვისეთ და გზა გავაგრძელებთ. შორს, შორს ნავედით, მომავლისაკენ! ექოდ მოგვყვ-ბოდა შენი ხმა და მანერ არ გვესმოდა.

- ჩართე ტელევიზორი, ღმერთო, როგორ მიყვარს ეს პროგრამა.

- მომზებრდა! ჩემი სული დაილალა.

- მალე კომპიუტერს გიყიდი!

- ვერ მოვესწრები! მუსიკა გამავონე, უკანასკნელი აკორდები... ჩემი სცენა, სად არის ჩემი სცენა, მამღერეთ!

ფრთხილმა ფიქრმა გაიეღვა ნამის სიმძიმით გადაღლილ გონებაში და სული შემფოთდა. საუკუნე მიილია, ახალმა ფიქრმა ახალი მელო-ღია შექმნა და სცენაზე გაიტანა, საჭარო სივრცეში. სცენა დაინგრა, ადამიანი გაიქრა, ხმა ესმა, მაგრამ საკუთარი სათქმელი მიაღინყდა. აღარერ ღმერთის ესმის.

- ლა, ლა, ლა, სი...

სულის შემოაღამდა თებერვლის დამდეგს... მარტის ლოდინში ვჭრი ფერად თარგებს და ვიერი, სიტყვებს ისე ისვრიან, უძირო ქვევრში, თითქოს, ღვინოს ასხამენ - მარგებს. თანრიგად ვხედავ ეპოქათა იმ უბარ მარდებს, უხმოდ ვაკერებ ყვითელფერად შეფერილ თარგებს. თებერვლის სუნთქვას ფანტელები ელობებიან, ერთად შეკრულინი ავსულებად იფანტებიან, იკარგებიან, იქედნებიან... და ხსოვნამ - კვდომად, კვდომამ ქრობად გადაიარა!.. გამოიღარა... უკვე მარტის მოსულა რიგი, გაზაფხულმა ახალთ-ახალი თარგები დაჭრა, ახალ სულებს შემოაღამდა ეპოქათა ურხო თანრიგით... უძირო ქვევრში ღვინოს ასხამდნენ, არ ივსებოდა ძველი განრიგით...

პოეზია

ყა ბაქთაძე

ხელს თუ გაგიშვებ,
 დაგერქმევა განვლილი,
 უკვე ნამიერი,
 წარსულის მკვიდრი,
 არავის უკვირს,
 რატომა ვარ
 ასეთი მშვიდი...
 შენ ხომ ყოველთვის
 დროითა და მანძილით
 მღლიდი...
 ჩვენს შორის,
 სივრცე მხოლოდ დროა,
 რომელიც მიდის...
 არც დასაბამი,
 არც დასასრული,
 მხოლოდ წარსული...
 ზღვარგადასული
 სიწარიელოთ
 გავსებულნი დასალიერი,

არცახეზს შუა
 გაფენილი
 თეთრი მანდილი,
 თვალს და ხელს შუა
 გაფენილი
 დრო და მანძილი...
 ღვიძილი, ძილი,
 დროის უფსკრულის
 უფსკერო ძირი,
 დანაღმული
 ნამზომით, ხიდი!
 არავის გიკვირთ,
 რატომა ვარ
 ასეთი მშვიდი!..
 მთვარის ფაზები...
 ზუნდოვანი
 ზრტყელი ფრაზები,
 მზეზე ლაქები, –
 შეყვარა რას ზაჭონები...
 რიხე-კოშკები, დარბაზები
 და ქალაქები
 არაფრის მთქმელი,
 სიყალბეთა მარათონები...
 ლამის პალიტრა,
 მიმქრალ სხივთა
 ვერცხლის ფერები,
 მარადიულად აპრობირლი
 რისკენ ხელები...
 მე ამ ხელებით
 ეკლებს ვგლეჯდი,
 საღ კლდეებს ვფშვნიდი...
 მაინც არ გიკვირთ,
 რატომა ვარ
 ასეთი მშვიდი!
 წარსული გაქრა,
 მომავალი
 არა ჩანს ჭერაჯ,
 მარადისობის

მსყე ნამის
 მე ისევ მჯერა...
 აისბერგივით,
 დამსხვრეული
 მრისხანე ცალოდა
 რა უნებ ვალოდა...
 ადამიანმა ზუნება წარყვანა, –
 ახლოა წარღვნა!..
 და ცვინში ურჩად
 ამოდრავდა
 დროის ქანქარა,
 უდროობაში გაყინული
 კი არ გამქრალა, –
 შეჩერდა,
 ჩემში ჩაიკარგა...
 და დრო დაეუბრა,
 მარადიული
 კვლავ განვივრო,
 ისევ დაბრუნდა,
 რომ ნულლოვანი
 ათვლის ნერტილი
 აღმომეჩინა
 დროის რაფაზე,
 მე კი, ის კარი
 გამოკეცილი,
 კი არ ვავალე –
 შიგნით ჩავრავი...
 რა დრო ვასულია...
 გზის გასაყართან,
 ვინ იყის,
 როგორ შფოთავდა მოსე,
 ისიც, ვინც შეხსნა
 კარიბჭე სივრცეს
 და უსასრულოდ
 ამაღლდა დროზე...
 სამყაროს ტანში გააყრიალა,
 დროს ვადაასწრო!
 დროს აუხიდა!

მარტოდენ შუა და
 დაფნა კი არა,
 ეკლის გვირგვინი
 ძვირად უღირდა...
 წარსული გვამოცვს
 უამთვამლო ფესვებს,
 მომავალი – ფრთებს
 და ფრენის უნარს,
 რხოვრება ადგენს
 თამაშის ნესებს
 და ჩვენს გარშემო
 სამყარო ზრუნავს...
 ან გვასწავლიდნენ, –
 უნდა ზრუნავდეს!
 უკუნისიდან უკუნისამდე,
 დასასრულიდან დასასრულამდე...
 ვიდრე დადგება
 მიმწყურის უამი,
 გამოიყენე
 ის ერთი წამი!
 არ მკითხო ოლოდ,
 მე რა მარბუნებს
 დროის და სივრცის
 მონუსხულ წრეში, –
 რადგან დედა ვარ
 და ეს სამყარო
 ჩვილი ზავშვივით
 მიჭირავს ხელში...
 ეს მე ვარ,
 თავად სიწარიელოს ხიდი!
 ამიტომაც ვარ
 ასე თამაში,
 ასე უსაზღვროდ
 მკარრი და მშვიდი...

ლუკა ჩიკოლაძე

შორით ვიყოთ, ნეჭავ,
 ფეხ-უკვალთ თოვლში
 და მიწყერდე რეკით
 თავდაკარგულს დროში...
 დაფიფქულმა თეთრად
 მინამ, ზიერა მოსვა,
 დაველოდოთ ერთად
 გაზაფხულის მოსვლას.
 დავუთბუნოთ ორთქლით
 შეყრებულ თითებს,
 რომ ვინაჭროთ მოთქმით, –
 აგვისრულდეს, იქნებ...
 და სამყარო იქით
 ჩანარულია თუნდაჯ...
 მე გაგართობ ფიქრით,
 დამადევნე გუნდა.

თუკი არსებულა
 სავსე
 გრძნობა,
 სიყვარულზე დიდი, –
 აღზათ,
 მე მიყვარდი ასე,
 გულში
 ყვავილივით გზრდიდი...

შენ მორჩხვი მზერით თვალებს ძლივს აჩენ
 და ეძებ ჩემში ხელახლოებ საგანს,
 მე, თვით სამოთხეურ ვერ ვაღამარჩენს
 ჯოჯოხეთური ფიქრებისაგან...
 ფაფუკ თოვლივით ისე მზიანობს
 ვით ვადარჩენა, თეთრი ხელები,
 რომ მეშინია დავიზიანო
 ჩემი უხეში ხელის შევლოებით.
 მე შორი გზა მაქვს, ისეთი შორი,
 თვალსანხიერზე ვახედაჯ მიჭირს...
 ჩვენ ასე ვავჩნდით ობოლი ორი –
 შენ ქალი ნაზი, მე – მკვდარი ზიფი...
 და გვიანია ახლით გაჩენა,
 აქ ყველაფერი არის გვიანი.
 მტვრიან ქუჩებმა ზევრი მაჩვენა,
 მაგრამ ვერ ვნახე ადამიანი!..
 შენი კი აღმოჩნდი ყველაზე ზევით,
 ვადამარჩენელი, წმინდა ქარებდა...
 და რაღაჯ, მაინც თითქოს სხვა გზებით
 სიმარტოვისკენ მიმაქანებდა...
 ართქმული სიყვავ ხავსივით მაღევს
 გულზე, რომელიც წარსულით ფეთქავს...
 და შენ, ძვირფასო, ვერგზით შეგკადრე,
 რაჯ ასე მკლავდა და მსურდა, მეთქვა.